

ПРОГРАМНА СИСТЕМА „ЩАСТЛИВИ ДЕЦА”

За учебна 2020/2021 година

към Стратегия за развитие на Детска градина „Първи юни” за периода 2020 – 2024 година

УТВЪРДИЛ:

Галя Вангелова

Директор ДГ „Първи юни”

17.09.2020 г.

В разбирането за предучилищното образование в детската градина като система и процес, осигуряващи в единство възпитание и своеобразно обучение, съобразени с актуалните образователни изисквания, в Детска градина „Първи юни” имаме предвид следното:

- **Предучилищният период** е смислово и съдържателно изразена самоценна реалност, в която детето изявява своята индивидуална уникалност, утвърждава своето социално присъствие в групата от връстници и света, възможност да демонстрира познание, творческо отношение и култура на пресъздаване на света. Същевременно ранното детско предучилищно образование продължава приемствено и логично в подготвителна група – завършващият етап на задължителното предучилищно образование и подготовка за училище. Двата основополагащи етапа са неделими и обвързани;

- **Играта** е основна дейност – детето учи играйки и играе учейки; да се гарантират иновативни технологии за игрово-образователното пространство като основа за бъдещо продължаващо обучение и индивидуален просперитет в подготвителна група;

- Образователно съдържание, включващо постижими за децата знания, умения и отношения по **образователни направления** и техните цели;

- Осъзнаването на човешката и обществена отговорност на **педагога** в условията на взаимодействието с детето в предучилищна възраст;

- Създаване на условия за формиране на **положително отношение към училището и мотивация за учене у детето** – важни фактори за успех в подготвителна група, а после и в училище. Ранното формиране на мотиви за учене гарантира трайно положително отношение към тази дейност и създава мотиви за учене през целия живот;

- Полагане на усилия за изграждане на положително отношение към образованието и у **родителите** - мотивираните родители помагат да се преодолеят трудности и препятствия, за да се гарантира успешно обучение на децата преди постъпване в подготвителната група;

- **Междукултурното взаимодействие** в предучилищното детство – разгръщането на съдържащите го закономерни тенденции, осигурени като съответни възпитателни цели, образователно съдържание и педагогически организационни форми и средства обърнати към традиционните български, а от друга страна и общочовешки ценности, при отчитане на

неговата принадлежност към етническа, религиозна или специфична социокултурна общност;

- Новите нормативни уредби – ЗПУО, наредбите на различните министерства, на РУО – Благоевград, на община Сандански;

- Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот.

Програмната система „Щастливи деца” е разработена в съответствие с разпоредбите на чл. 29, ал. 4 от Наредба №5 от 03.06.2016 г и условията на съществуване и реализиране на педагогическото взаимодействие с децата в Детска градина „Първи юни”. Програмната система гарантира прилагането на педагогически технологии, структурно подчинени на съвременни подходи.

1. Подходи и принципи на педагогическо взаимодействие, използвани в програмната система „Щастливи деца”

Подходът е съвкупност от начини и средства за постигане на определени цели. Това го отличава от принципа, който е конкретизация на дадена страна в процеса или явлението. Подходите, използвани днес в педагогическата практика, са следните:

➤ **Комплексно-интегрален подход.** Философска основа на комплексно-интегралния подход се явява учението за всеобщата връзка, която предполага диалектическо единство на цялото към частите, на общото към единичното.

➤ **Ситуационен подход.** Същността на ситуационния подход е да моделира или да използва естествено възникнали ситуации и чрез подходящи техники да ги прилага във възпитателната практика.

➤ **Рефлексивен и ценностно-ориентиран подход:** изисква развитие на самооценка, самоконтрол, саморегулация при решаване на игрови, практически, познавателни задачи;

➤ **Хуманно-личностен подход:** личният опит е в основата на субективния опит – основна функция на образователната институция е да се осъзнае и систематизира стихийният опит на детето; възпитанието и обучението на детето се осъществяват чрез съчетаване на вербалните с игровите, нагледните и практически интерактивни техники; дейността не е цел, а културните компетенции чрез нея като средство придават модерна характеристика на европейското образование в комплексно интегрираните форми на интеграция на основата на водещата за психичното развитие – игровата; гарантират се динамичните преходи от ситуации като варианти за мястото и позицията, ролята и статуса на детето в тях; търсят се индикатори за вътрешната динамика на игра и усвояване, на познание и креативност; осигуряват се самоактуализацията на индивидуалността – стабилност, присъединяване и приемане, самоуважение и толерантност; личностно ориентираното образование не се занимава с формиране на личност с дадени определени свойства, а създава условия за пълноценна проява и съответно, за развитие на личностните функции на субектите на образователния процес. Приложението на хуманно-личностния подход извежда потребността от индивидуализация на възпитателно-образователния процес в следните направления:

- разнообразяване на формите в педагогическия процес;

- нарушаване на традиционната система на обучение и възпитание и прилагане на нови методи;

- въвеждане на нови форми на педагогическо взаимодействие;

➤ **Комуникативно-експресивен и креативен подход:** разчита се на неформални контакти, общи желаниа, идеи и проекти; подпомага се индивидуалната експресивност на детето; акцентира се върху креативните прояви в играта, познанието, общуването; развиват се комуникативни умения, уменията за самопредставяне и за работа с другите – малки групи, екип.

Основавайки се и базирайки се на чл.3 от Закона за предучилищното и училищното образование, в нашата програмна система са залегнали основните и актуални принципи за съвременното предучилищно образование, а именно:

- ❖ Ориентираност към интересите и мотивацията на детето;
- ❖ Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете;
- ❖ Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- ❖ Запазване и развитие на българската образователна традиция;
- ❖ Хуманизъм и толерантност;
- ❖ Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
- ❖ Иновативност и ефективност в педагогическите практики;
- ❖ Прозрачност в управлението.

Спазвайки основните **принципи**, ще се придържаме и към общоприетите педагогически такива, като: *взискателност и уважение, съчетано в доверие към личността; индивидуален подход и съобразяване с възрастовите особености на възпитаниците; единство във възпитателните въздействия и изисквания, съгласуваност и координираност между тях и комплексен подход във възпитанието; системност, последователност и продължителност; възпитание в и чрез колектива.*

Основните принципни положения, които са залегнали при организацията на педагогическия процес, при подбора и структурирането на образователното съдържание и провеждането на педагогическите ситуации са:

- Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие;
- Детето е различно, уникално и неповторимо в този свят, както и ние – неговите учители и родители;
- Детето се развива само в интеракцията дете-възрастен;
- Отношението към детето – с уважение към неговата личност и подкрепа на неговата индивидуалност;
- Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие;
- Включване на „различното” дете в живота на групата чрез подкрепа и уважение от детския педагог, децата в групата и техните родители;
- Уважение към различните етноси и култури;
- Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование; утвърждаване на доброжелателно и самоуверено поведение при общуването си с връстниците и възрастните;

- Интегриране на образователното съдържание по всички образователни направления.

2. Форми на педагогическо взаимодействие, използвани в програмната система „Щастливи деца“:

В ЗПУО, в чл. 65, ал. 2 е указано че „Педагогическата ситуация е основна форма на педагогическо взаимодействие” и допълнена от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование чл. 23 (1), че тя „протича предимно под формата на игра”. В същата Наредба, в чл. 24 (1) са фиксирани броя на педагогическите ситуации по възрастови групи, съобразно на образователните направления.

Свободата на педагога е гарантирана в организираниите форми, които са определени като допълнителни от Наредба № 5, чл. 24 съобразно детска градина и целите на педагогическия процес.

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии и физическа култура). Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина.

Формите за педагогическо взаимодействие в програмната система са:

- основна
- допълнителна

В целодневната организация /*каквато е организацията във всички групи на ДГ „1 юни”*/в учебното време се редуват основни и допълнителни, а в неучебно време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, което означава, че **основната форма са педагогическите ситуации /чл. 23, ал. 1, ал. 2 от Наредба № 5/, а допълнителните форми са всички останали форми на взаимодействие – прием; утринна гимнастика; следобедно раздвижване; различните видове закуска и обяд; всички игрови форми; закалителни процедури; разходки; сън; формите, заплатени от родителите /по чл. 19 от Наредба № 5/; посещения на театри и филми; провеждане на рождени дни и други празници.**

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Годишният календар е разпределен на учебна година, т.е. учебно време, което е между 15 септември и 31 май и неучебно време, което е между 1 юни и 14 септември.

Различните форми трябва да гарантират резултати в следните посоки:

- ✓ задоволяване на детските потребности от актуална информация;
- ✓ постигане осигуреност на детската себеизява и творчество;
- ✓ овладяване от децата на елементи на учебната дейност;
- ✓ разширяване свободата на педагога за действие;

✓ предоставяне на повече място за собствена изява и съобразяване с актуалните потребности на децата.

Теоретичните обосновки на предложените форми, към които ще се придържаме са следните:

Педагогическата ситуация като основна форма на педагогическото взаимодействие е *„динамично съчетаване на редица обективни обстоятелства, условия и фактори, изграждащи конкретно социално-педагогическо събитие, поставящо участниците в позиция, изискваща активни действия от тях или намесата на трета страна за тяхното благополучно разрешаване. Тя се явява пресечна точка на определени социални дейности и конкретни личностни интереси, желания, мотиви и действия.“* Тя протича предимно под формата на игра. Организира се само в учебно време, чрез нея се интегрират двата процеса – на възпитание и обучение, съобразени с играта и личния предметно-практически опит на детето в групата.

Ситуацията се използва при реализиране на задачите по образователните направления: български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

Разпределение на педагогическите ситуации: Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което е разработено по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и е утвърдено от директора на детската градина.

Седмичен хорариум на педагогическите ситуации

Общият седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на седемте компетентности в Програмната система „Щастливи деца“ е:

- за първа възрастова група – 11;
- за втора възрастова група – 13;
- за трета възрастова група – 15;
- за четвърта възрастова група – 17;

Времетраене на ситуацията – Продължителността на една педагогическа ситуация, в зависимост от възрастта на децата, варира:

- от 15 до 20 минути – за първа и втора възрастови групи;
- от 20 до 30 минути – за трета и четвърта възрастови групи.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, според чл. 65, ал. 3, са *„дейности, които се организират от учителя на групата извън педагогическите ситуации съобразно потребностите и интересите на децата“*. Избраните форми допълват и разнообразяват дневния престой на детето в детската градина с интересно и занимателно съдържание като:

✓ **Форми за двигателна активност на детето** – многообразие от подвижни и музикални игри; спортни развлечения; спортни празници.

✓ **Форми на туризъм за деца** – екскурзии; пикници, походи и разходки (по време на различните форми на туризъм, организираните подходящи игри с природни материали, ще позволят практическо осмисляне на овладени знания за природата) и др.

✓ **Развлекателни форми** – приобщаване децата към празнично-обредна система, характерна за празничния календар на населеното място.

- ✓ **Форми на трудова дейност:**
 - **Съдържание на трудовата дейност:**
 - Видове детски труд според съдържанието: самообслужващ труд; битов труд; труд в природата; учебен труд.
 - Видове детски труд според периодичността на приложението му: ежедневен; периодичен.
 - Видове труд според насочеността му: труд за себе си; труд за други хора и природата; труд с обучаващ характер.
 - **Форми за организация и провеждане на детския труд:** практическото реализиране на детските трудови изяви се осъществява чрез следните форми за неговото провеждане:
 - Индивидуална форма на труд. Чрез тази форма трудът е почти напълно индивидуализиран. Чуждата намеса (на възрастния) е сведена предимно до мотивиране, показ, инструкции, съвети, стимулиране, одобрение и оценка.
 - Групова форма на труд. Тази форма позволява да се формират умения у всяко дете да планира и разпределя на индивидуални действия, на общата дейност и на резултатите от тях, да оценява приноса на всеки за крайните постижения от труда.
- ✓ **Съвместни форми.** Ефективно взаимодействие „Детска градина–семејство”.

Форми на съвместна работа:

- „Училище за родители”;
- Тематични дни „Ден на семејството”;
- Съвместни дейности – работилнички, базари;
- Тематични изложби;

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления. Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата.

БРОЙ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ И ВЪЗРАСТИ

ДГ \ ОН	I \бр\	II \бр\	III \бр\	IV \бр\
БЕЛ	1	2	2	3
МАТ	1	1	2	3
ОС	1	2	2	2
КТ	1	1	2	2
ИИ	2	2	2	2
МУЗ	2	2	2	2
ФК	3	3	3	3
ОБЩО	11	13	15	17

СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СИТУАЦИИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Първа възрастова група „Калинки“ - 11 педагогически ситуации

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
Околен свят	Математика	Български език	Изобразително изкуство	Конструиране и технологии
Физическа култура	Музика Физ.култ	Изобразително изкуство	Физическа култура	Музика

Втора възрастова група „Звездички“ - 13 педагогически ситуации

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
Околен свят Физическа култура Изобразително изкуство	Физическа култура Математика Музика	Български език и литература Изобразително изкуство	Изобразително изкуство Физическа култура	Физическа култура Конструирание и технологии Музика

Трета възрастова група „Многознайковци“ - 15 педагогически ситуации

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
Околен свят	Математика	Български език и литература	Конструирание и технологии	Изобразително изкуство
Музика	Изобразително изкуство	Физическа култура	Физическа култура	Физическа култура
БЕЛ	Околен свят	Математика	Конструирание и технологии	Музика

Четвърта възрастова група „Пчелички“ - 17 педагогически ситуации

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
Околен свят	Български език и литература	Околен свят	Български език и литература	Физическа култура
Математика	Изобразително изкуство	Математика	Музика	Конструирание и технологии
	Музика	Физическа култура		
Физическа култура	Конструиран е и технологии	Изобразително изкуство	Математика	БЕЛ

Четвърта възрастова група „Бонбон“, база „Еделвайс“, гр. Сандански - 17 педагогически ситуации

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
Околен свят Физическа култура	Математика Изобразително изкуство	Български език и литература Физическа култура	Математика Музика	Физическа култура Конструирание и технологии
Български език и литература Музика	Околен свят	Математика	Изобразително Изкуство Български език и литература	Конструирание и технологии

Четвърта възрастова група „Мечо Пух“, база с. Вълково - 17 педагогически ситуации

<u>ПОНЕДЕЛНИК</u>	<u>ВТОРНИК</u>	<u>СРЯДА</u>	<u>ЧЕТВЪРТЪК</u>	<u>ПЕТЪК</u>
Български език и литература	Математика	Български език и литература	Математика	Конструирание и технологии
Околен свят	Изобразително изкуство	Околен свят	Изобразително изкуство	Физическа култура
Музика Физическа култура	Български език и литература	Физическа култура Математика	Музика	Конструирание и технологии

Четвърта възрастова група „Слънчице“, база с. Струма - 17 педагогически ситуации

ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
ОС	Математика	БЕЛ	Математика	КТ
БЕЛ	ИИ	ОС	ИИ	ФК
ФК		Музика		
	БЕЛ		ФК	КТ
Музика		Математика		